

ઉદ્બોધન

મારા પુસ્તક ‘અદ્ભુતમ્ સંસ્કૃતમ્’ વિશે એક સમારંભમાં વાત કરતો હતો. તેમાં મેં કહ્યું કે સંસ્કૃત પાસે શું નથી? બધું જ છે. સાહિત્ય, ગણિત, વિજ્ઞાન, કલા, તત્ત્વજ્ઞાન, હાસ્ય, કટાક્ષ, સમાજશાસ્ત્ર, અર્થશાસ્ત્ર બધું જ સંસ્કૃતમાં પડ્યું છે. પડ્યું છે એટલું જ નહીં, પરંતુ શ્રેષ્ઠ પડ્યું છે. ત્યાં જ કોઈએ કહ્યું કે આજકાલ મોટિવેશનલ ટોક ખૂબ થાય છે તો મોટિવેશનલ વાતો અંગે સંસ્કૃત સાહિત્ય શું કહે છે? એટલે મેં તરત જ કહ્યું કે વિશ્વનો સૌપ્રથમ મોટિવેશનલ ટોક શો તો આજથી પાંચ હજાર વર્ષ પહેલાં જ યોજાઈ ગયો છે. અને તે એટલે ‘શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા’. અર્જુન જ્યારે યુદ્ધમાં કાકા, દાદા, મામા, ગુરુજી વગેરેને જોઈને જ નિરાશ થઈ ગયો હતો, હથિયાર નીચે મૂકી દીધાં હતાં. આ અર્જુનને ઘણા પ્રશ્નો હતા. આ પ્રશ્નો અને તેના જવાબોનો સંવાદ એટલે જ વિશ્વનો સૌપ્રથમ ‘મોટિવેશનલ ટોક શો’. આ સંવાદ પછી અર્જુને નિરાશા ખંખેરીને ફરી ગાંડીવ ઉપાડ્યું અને તેની પ્રત્યંચા ખેચી અને યુદ્ધની ગર્જના કરી. આનાથી મોટો મોટિવેશનલ ટોક શો કયો હોઈ શકે? પરંતુ એ સમજાવવા માટે કૃષ્ણ હતા અને સમજવાવાળો અર્જુન હતો.

આજના સમયમાં તો શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા સમજવી અઘરી પડે તો શું કરવું? અન્ય કોઈ ટોક શ્લોક સંસ્કૃત સાહિત્યમાં મળી રહે? મેં કહ્યું હા, ઘણા બધા શ્લોક છે. ત્યારે એક મિત્રે વિચાર આપ્યો કે આવું કોઈ પુસ્તક મળી શકે? મેં કહ્યું ધ્યાનમાં તો નથી. કદાચ હોય પણ ખરું! પરંતુ તેમાં ખાલી શ્લોક જ હોય તો આજના યુવા વર્ગને કદાચ મજા ન આવે. તેની સાથે તેને અનુરૂપ કોઈ વાર્તા, કોઈ ઉદ્યોગપતિના જીવનનો પ્રસંગ કે મોટિવેશન કરે તેવી વાત હોય તો મજા આવે. આવું તો કોઈ જ પુસ્તક ધ્યાનમાં નહોતું. એટલે થયું કે આવું જ કોઈ પુસ્તક

લખવામાં આવે તો યુવા વર્ગને ચોક્કસ ગમે. આજકાલ ભારતમાં સનાતનનો વિચાર આજના યુવાઓને ખૂબ જ પસંદ છે. તેને સનાતન સંસ્કૃતિ વિશે જાણવાની જિજ્ઞાસા પણ છે. તેથી આ પુસ્તક પણ યુવાનોને તો ગમશે જ.

હું જ્યારે કોલેજમાં ભણતો ત્યારથી અત્યાર સુધી પાંડુરંગ શાસ્ત્રીજીને નિયમિત સાંભળતો આવ્યો છું. તેમનાં પ્રવચનોમાં તેઓ ખૂબ જ વૈવિધ્યસભર શ્લોકો અસ્ખલિત રીતે બોલતા હોય છે. આથી તેઓએ કયા પુસ્તકમાંથી આ શ્લોકો લીધા હશે? જે જાણવાની જિજ્ઞાસા થતી. એ જાણવા માટે જુદાં જુદાં ઘણાં પુસ્તકો, ગ્રંથો વાંચવાનો મોકો મળ્યો, જેમાં ‘નીતિશતક’, ‘વિજ્ઞાનશતક’, ‘વૈરાગ્યશતક’, ‘શૃંગારશતક’, ‘વેણીસંહાર’, ‘શાકુન્તલ’, ‘રઘુવંશ’, ‘કુમારસંભવ’, ‘મેઘદૂત’, ‘ભોજપ્રબંધ’, ‘ચાણક્યનીતિ’, ‘વિદુરનીતિ’, ‘શિશુપાલવધમ્’, ‘સરસ્વતી કંઠાભરણમ્’ વગેરે વગેરે. આ બધું વાંચતી વખતે એવા શ્લોકો જે મોટિવેશનલ લાગે કે સેલ્ફ હેલ્પ કરે તેવા લાગે કે જીવનને કોઈ માર્ગદર્શન આપે તેવા શ્લોકોની નોંધ કરતો ગયો. આ પછી તેને અનુરૂપ કોઈ મહાપુરુષના જીવનપ્રસંગ કે કોઈ ઉદ્યોગપતિના જીવનની વાત કે કોઈ વાર્તા લખતો ગયો અને થઈ ગયું આ પુસ્તક તૈયાર.

આ પુસ્તકથી એકાદ યુવાનને પણ માર્ગદર્શન મળશે તો ચોક્કસ મારી મહેનત સફળ થઈ લાગશે.

— પરેશ કે. ભટ્ટ

મો. ૮૩૨૦૪૨૩૦૧૪

૨૦૪, સ્વરા પાર્ક લેન, જોર્જસ પાર્ક સામે,

આતાભાઈ ચોક, ભાવનગર - ૩૬૪૦૦૧

रथस्यैकं चक्रं भुजगयमिताः सप्ततुरगा,
निरालम्बो मार्गश्वरणविकलः सारथिरपि ।
रविर्यात्येवान्तं प्रतिदिनमपारस्य नभसः
क्रियासिद्धिः सत्त्वे भवति महतां नोपकरणे ॥ १६८ ॥

- ભોજપ્રબંધ

સૂર્યના રથને એક જ પૈડું છે; તે રથને સર્પોની લગામવાળા જોડેલા ઘોડાઓ બંધાયેલા છે. ગમન કરવાનો માર્ગ - આકાશ આધાર વિનાનો છે, તેમ જ તેનો સારથિ અરુણ પણ પગ વગરનો છે; તો પણ અનંત આકાશને સૂર્ય દરરોજ પાર કરે છે. આથી એ સ્પષ્ટ પ્રતીત થાય છે કે, મહાપુરુષોની કાર્યસિદ્ધિ તેમના સામર્થ્ય'માં રહે છે, પણ તેમનાં સાધનોમાં રહેતી નથી.

સફળતા હંમેશાં દૃઢ સંકલ્પમાં રહેલી છે. કેટલી સગવડ ને કેટલાં સાધનો છે તેના પર સફળતા આધાર નથી રાખતી.

ઉત્તર પ્રદેશના આંબેડકરનગરમાં 1988માં જન્મેલાં અરુણિમા સિંહા રાષ્ટ્રીય કક્ષાની ફૂટબોલ અને વોલબોલનાં ખેલાડી રહી ચૂક્યાં છે.

11 એપ્રિલ, 2011ના રોજ તેઓ સીઆઈએસએફની પરીક્ષા આપવા માટે લખનૌથી દિલ્હી જઈ રહ્યાં હતાં. ત્યારે ટ્રેનમાં

લૂંટારુઓએ તેમનો સામાન અને ગળામાં રહેલી એક સોનાની ચેઇન ખેંચવાનો પ્રયત્ન કર્યા હતો. તેમનો સામનો કરતાં અને બાથ ભીડતાં લૂંટારુઓએ તેમને ચાલતી ટ્રેનમાંથી બહાર ફેંકી દીધાં હતાં. તેઓ પાટા પર પડ્યાં અને સામેથી આવતી ટ્રેન નીચે તેમનો પગ આવી જતાં તેમને પગ ગુમાવવાનો વારો આવ્યો હતો.

એ રાત્રે તેઓ બે પાટા વચ્ચે આખી રાત પડી રહ્યાં, તેમની બાજુમાંથી લગભગ આઠ ટ્રેન પસાર થઈ ગઈ. તે વિચારતાં હતા કે જો ‘હું મારી જગ્યા પરથી ખસી પણ શકતી નહોતી એ સ્થિતિમાં હું જીવી ગઈ છું. તો મને હવે કંઈ જ નહીં થાય. તેઓએ સારવાર દરમિયાન જ માઉન્ટ એવરેસ્ટ સર કરવાનો નિર્ણય કરી લીધો, જેને લોકોએ તેમની મૂર્ખામી ગણાવેલી. એક પગ જ નથી રહ્યો એ વળી એવરેસ્ટ કેવી રીતે ચડે?

પરંતુ અડગ નિશ્ચયથી તેમણે તાલીમ શરૂ કરી. આ તાલીમ દરમિયાન અનેક વખત એવું બન્યું કે ચઢાણ દરમિયાન તેમના કૃત્રિમ પગના બાઉલમાં લોહી ભરાઈ જતું. લોકો આગળ ચડવાની ના પાડતા, પણ તેમણે હાર નહોતી માની. બચેન્દ્રી પાલ પાસે બે વર્ષ સુધી આકરી તાલીમ લીધા બાદ તેમણે 52 દિવસમાં એવરેસ્ટનું શિખર સર કર્યું હતું. તેમણે 21 મે, 2013ના રોજ સતત 17 કલાકના કપરા ચઢાણ બાદ કુલ 8,848 મીટર ઊંચો એવરેસ્ટ સર કરેલો. અહીંથી ન અટકીને તેમણે દુનિયાનાં અન્ય સૌથી ઊંચાં સાત શિખરો સર કરવાનો નિર્ણય કર્યો અને સર પણ કર્યાં.

મિત્રો,

‘કદમ અસ્થિર હો તેને કદી રસ્તો નથી જડતો,
અડગ મનના મુસાફરને હિમાલય પણ નથી નડતો’

અટલ આત્મવિશ્વાસ, અડગ મન અને એક પગથી એવરેસ્ટ પણ સર કરી શકાય છે એ વાત એક દીકરી તરીકે સાબિત કરી દેખાડી.